

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2020-09-09
Besvaras senast
2020-09-16 kl. 12.00

Till finansminister Magdalena Andersson (S)

2020/21:7 Plastskattens utformning

Den så kallade plastskatten på bärkassar är precis som innan den infördes djupt kritiserad. Vi har sett åtskilliga utlåtanden från experter och andra som tydligt visat att den inte bara är ineffektiv utan även i vissa fall kontraproduktiv, då den kan innebära en negativ påverkan på miljö och klimat. Dessa fakta borde inte vara några nyheter för regeringen, mot bakgrund av den svidande kritik som riktades mot förslaget redan innan propositionen (*Skatt på engångsartiklar*, SOU 2020:48) låg på riksdagens bord. Att större delen av de tänkta skatteintäkterna uteblivit är i sammanhanget enbart en parentes, men gör det hela än värre.

Regeringens uttalade ambition när denna skatt infördes var att Sverige skulle nå EU:s mål om en maxförbrukning på 40 plastbärkassar per person och år fram till 2025. Vidare menade man, trots utebliven evidens för påståendet, att skatten skulle minska risken att plast hamnade i haven. Svenskar har nämligen sedan länge varit duktiga med att på olika sätt återanvända bärkassar, ibland som soppåsar och ibland som bärkassar, vilket bidragit till att inte onödigt många används.

Den skatt som regeringen införde tog ingen hänsyn till ifall plasten var återvunnen eller inte, eller om den producerats av förnybara resurser (75 till 80 procent av alla plastbärkassar var innan skatten infördes fossilfria). Av den anledningen har incitamenten till att producera återvunnen eller förnybar plast minskat, då lönsamheten sjunkit avsevärt i takt med en minskad konsumtion. Vidare tog skatten ingen hänsyn till andra faktorer, såsom rubbningen av arbetsmarknadens rörelsemönster eller vilka andra alternativ som används av konsumenterna för att bära varor eller slänga skräp. Omfattande forskning har visat att närapå samtliga andra alternativ är värre ur ett miljöperspektiv, just för att de måste användas så många gånger mer än en plastbärkasse ur resurssynpunkt (för en bomullspåse krävs det 130–400 gånger för att komma upp i nivå med en plastbärkasse).

Dessutom ser vi att försäljningen av engångsplastpåsar på rulle ökat lavinartat, till följd av att det är vad människor generellt använder som soppåsar. Flera av de affärer som tidigare använde bärpåsar av förnybar plast har återgått till plast som är sämre för miljön. Till följd av att allt fler använder sig av pappåsar eller liknande, vilket i många fall är ett dåligt substitut ur resurssynpunkt, vittnar konsumenterna om ett ökat matsvinn då de som används för frukt och grönsaker

inte går att se igenom och därför samlas i kylan under orimligt lång tid.

Listan över alla de negativa effekter vi ser av hur plastskatten utformats kan göras längre. Av den anledningen önskas finansminister Magdalena Andersson svara på följande fråga:

Avser ministern att ta initiativ till att slopa plastskatten alternativt reformera utformningen av den i syfte att den ska bli mer effektiv med hänsyn till miljö och klimat?

.....

Markus Wiechel (SD)

Överlämnas enligt uppdrag

Anna Aspegren